

T 154131

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว ในเชิงประวัติตั้งแต่สมัยสุโขทัย ยุทธยา จนถึงรัตนโกสินทร์ โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารที่ตีพิมพ์และเผยแพร่แล้วในช่วงเวลาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๑๘๒๖-๒๕๔๖

ผลการวิจัยคำว่า แล้ว พบว่าปรากฏใช้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัย และมีหน้าที่ไม่เท่ากันในแต่ละสมัย คือ เพิ่มขึ้นมาจาก ๓ หน้าที่ ได้แก่ คำกริยา คำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะสมบูรณ์ และคำเชื่อมอนุพากย์ เป็น ๗ หน้าที่ ได้แก่ คำกริยา คำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะสมบูรณ์ คำเชื่อมอนุพากย์ วลีตายตัวที่เป็นคำกริยวิเศษณ์ วลีตายตัวที่เป็นคำกริยา วลีตายตัวที่เป็นคำเอกเวลา และดัชนีปริจเฉท ในด้านความหมาย คำว่า แล้ว ที่เป็นคำกริยามีหลายความหมาย แต่ความหมายที่นำจะกลายมาเป็นความหมายบอกการณลักษณะ และความหมายของคำเชื่อมอนุพากย์ รวมทั้งวลีตายตัวนำจะคือความหมายว่า “เสร็จสิ้น” มากกว่าความหมายอื่นๆ เนื่องจากความหมายต่างๆ เหล่านี้มีมโนทัศน์ของการสิ้นสุดสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกันอยู่

ผลการวิจัยคำว่า อยู่ พบว่าปรากฏใช้ตั้งแต่สมัยสุโขทัย และมีหน้าที่ไม่เท่ากันในแต่ละสมัย คือ เพิ่มขึ้นมาจาก ๑ หน้าที่ ได้แก่ คำกริยา เป็น ๔ หน้าที่ ได้แก่ คำกริยา คำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะบอกการดำเนินอยู่ วลีตายตัวที่เป็นคำกริยวิเศษณ์ และคำเชื่อมอนุพากย์ ในด้านความหมาย คำว่า อยู่ ที่เป็นคำกริยามีหลายความหมาย แต่ความหมายที่เกิดกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์นำจะ ได้แก่ ความหมาย “พักอาศัย, ไม่ไปจากที่” และ “มี, ปรากฏ”

ผลการวิจัยคำว่า อยู่แล้ว พบว่าเริ่มปรากฏใช้ครั้งแรกในสมัยอยุธยา และมีหน้าที่เพิ่มขึ้นจาก ๑ หน้าที่ ได้แก่ คำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะบอกการดำเนินอยู่และการณลักษณะสมบูรณ์ เป็น ๒ หน้าที่ คือ มีหน้าที่ที่เป็นดัชนีปริจเฉทเพิ่มขึ้นมาในสมัยปัจจุบัน คำว่า อยู่แล้ว เกิดจากการปรากฏร่วมกันของคำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะบอกการดำเนินอยู่ อยู่ กับคำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะสมบูรณ์ แล้ว ต่อมาจึงรวมเป็นหนึ่งหน่วยและมีความหมายแสดงความแน่ใจเพิ่มขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๑-๓ จากนั้นจึงพัฒนาไปทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเฉทซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของภาษาระดับข้อความเพื่อบอกความแน่ใจของผู้พูดในภาษาปัจจุบัน ส่วนหน้าที่เดิมก็ยังคงปรากฏใช้อยู่ในภาษาคำด้วยเช่นเดียวกัน

กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว มีระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงไม่พร้อมกัน คำว่า แล้ว น่าจะเป็นคำที่เกิดกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ก่อนคำว่า อยู่ และ อยู่แล้ว เนื่องจากพบใช้เป็นคำช่วยหลังกริยา และคำเชื่อมอนุพากย์ตั้งแต่สมัยสุโขทัย แสดงว่าอาจจะมีการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาแล้วในสมัยก่อนสุโขทัย ส่วนคำว่า อยู่ เริ่มปรากฏใช้เป็นคำช่วยหลังกริยาในสมัยอยุธยา ในขณะที่คำว่า อยู่แล้ว มาจากคำที่ผ่านการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาแล้ว คือ กลายมาจากคำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะบอกการดำเนินอยู่ อยู่ และคำช่วยหลังกริยาแสดงการณลักษณะสมบูรณ์ แล้ว เป็นคำใหม่ที่มีหน้าที่และความหมายทางไวยากรณ์เพิ่มขึ้น และพบใช้ครั้งแรกในสมัยอยุธยา กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของทั้งสามคำนี้มีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป และมีการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียว ซึ่งสอดคล้องกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่เป็นสากล

TE 154131

This thesis is a diachronic study of /læǎw/, /yuù/ and /yuùlæǎw/ from the Sukhothai period to the present. The data elicited is based on published documents between 1826 B.E.–2546 B.E.

According to the study, it is found that the functions of /læǎw/ are not identical in the 6 different periods. In the Sukhothai period /læǎw/ had 3 functions that is verbs, perfective aspect markers and conjunctions and the 4 new functions—idiomatic phrases functioned as adverbs, idiomatic phrases functioned as verbs, idiomatic phrases functioned as time markers and discourse markers are evolved at present. A semantic analysis indicates that /læǎw/ has 21 meanings including 4 content meanings and 17 functional meanings, but the meaning which has been grammaticalized to functional meanings is the meaning “finish”.

As for /yuù/, it is found that the functions of /yuù/ are not identical in the 6 different periods. In the Sukhothai period /yuù/ had 1 function that is verbs and 3 new functions— continuative/progressive aspect markers, idiomatic phrases functioned as adverbs and conjunctions are evolved in the present. A semantic analysis shows that /yuù/ which have been grammaticalized to functional meanings are the meaning “to stay, to live” and “to be in/at”.

In the case of /yuùlæǎw/, the finding shows that it functions only as a post-verbal auxiliary in every periods. In the Ayudhaya period, it co-occurs with 2 types of verbs whereas at the present period, /yuùlæǎw/ can co-occur with various verbs. A semantic study points out that /yuùlæǎw/ is a combination of the continuative/progressive aspectual meaning of /yuù/ and the perfective aspectual meaning of /læǎw/. Later on, the semantic feature ‘certainty’ is added to the item in the reign of King Rama I - King Rama III. Nowadays, it is found that /yuùlæǎw/ also functions as a discourse marker in a daily conversation with the meaning of ‘certainty’ and the post-verbal auxiliary with the aspectual meaning still can be found.

The findings suggest that the process of grammaticalization of /læǎw/, /yuù/ and /yuùlæǎw/ do not occur at the same period of time. The development of /læǎw/ into function words start earlier than the other 2 items as it is found as a post-verbal auxiliary and a conjunction since the Sukhothai period whereas /yuù/ has functioned as a post-verbal auxiliary in Ayudhaya period. As for /yuùlæǎw/, the item is found as a post-verbal auxiliary in the Ayudhaya period as it grammaticalized from 2 function words— continuative/progressive aspect marker /yuù/ and perfective aspect marker /læǎw/. The grammatical process found in the data coincide with the universal phenomenon of grammaticalization in terms of unidirection and gradual change.